

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość ŁUCZNICA
1. Nazwa MOGIŁA ZBIOROWA POWSTAŃCÓW Z 1863 R.		2. Czas powstania 1921 r.	
7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym			4. Adres/lokalizacja przy drodze leśnej Łuczniczka - Natolin 08-440 Łuczniczka Nr ewid. działki: 101/2 obręb: Łuczniczka Współrzędne geograficzne: N 51°56'06.8" E 21°27'33.7" 5. Przynależność administracyjna województwo mazowieckie powiat garwoliński gmina Pilawa
1. Widok od pld. – wsch. 2. Mapa z lokalizacją obiektu.			6. Formy ochrony

Kalendarium:

- 1921 r. – ustawienie monumentu upamiętniającego na mogile 46 poległych powstańców styczniowych z oddziałów Józefa Jankowskiego, Jana Matlińskiego i Adama Andrzeja Zielińskiego, rozbitych 18 marca 1863 r. w bitwie pod Zambrzykowem, którzy tego samego dnia zostali zaatakowani przez kozaków z kolumny pościgowej generała majora Piotra Kreutza;
- 2008 r. – prace remontowe i konserwatorskie.

Mogiła jest zlokalizowana w lesie nieopodal Natolina (gm. Osieck), przy skrzyżowaniu leśnych dróg gruntowych Natolin-Łuczniczka oraz Górki-Stara Huta (ok. 1,5 km na płd.-zach. od centrum wsi Łuczniczka). Pomnik w formie kamiennego obelisku zwieńczonego stalowym krzyżem jest ustawiony na szczycie stożkowatego kopca ziemnego obłożonego granitowymi otoczkami, otoczonego ogrodzeniem z kamiennych słupków połączonych stalowym łańcuchem. Na cokole pomnika została wykuta inskrypcja „POLEGŁYM W R. 1863”. Od frontu na szczyt kopca prowadzą kamienne schody. W sąsiedztwie ustawiony jest drewniany krzyż (wg literatury starszy niż pomnik), z przytwierdzoną metalową plakietą z orłem w koronie i napisem „POLEGŁYM ZA OJCZYZNĘ W 1863 R.”. Tuż obok znajduje się kamienna tablica z inskrypcją: „W HOŁDZIE/ BOHATEROM POWSTANIA STYCZNIOWEGO/ W MOGILE SPOCZYWA 46 POWSTAŃCÓW/ Z ODDZIAŁÓW: JÓZEFA JANKOWSKIEGO,/ JANA MATLIŃSKIEGO I ADAMA ZIELIŃSKIEGO/ POLEGŁYCH 18 MARCA 1863 R./ W LASACH MIĘDZY NATOLINEM A ŁUCZNICĄ/ TYM, KTÓRZY ŻYCIE ODDALI ZA OJCZYZNĘ/ SPOŁECZEŃSTWO PILAWY 28.11.2008 R.”

W 2003 r. naprzeciwko pomnika po drugiej stronie drogi ustawiono dwa niewielkie głazy z inskrypcjami upamiętniającymi lotników oraz żołnierzy AK biorących udział w akcji odbioru zrzutu lotniczego w 1943 r.

Mogiła powstańców styczniowych z 1863 r. w Łucznicy stanowi ważny element krajobrazu kulturowego gminy Pilawa oraz źródło wiedzy o lokalnej historii.

Stan zachowania obiektu określa się w skali punktowej na 5 – bardzo dobry.

Iwona Bartnik
mgr Iwona Bartnik
31.07.2023 r.